

BIOLOGISKĀ DAUDZVEIDĪBA

BIOLOGISKĀ DAUDZVEIDĪBA UN TĀS IZZUŠANA

Bioloģiskās daudzveidības izzušana ir viena no divām lielajām cilvēku radītajām vides problēmām (otra ir klimata pārmaiņas), kas draud līdz nepazīšanai mainīt mūsu pasauli. Cilvēku vēlme arvien vairāk zemes platību atņemt dabai un izmantot lauksaimniecībai, koksnēs un citu resursu ieguvei, kā arī mūsu radītais piesārņojums un klimata pārmaiņas ir galvenie iemesli, kā dēļ izzūd sugas un ar tām saistītās ainavas un vērtības. Tomēr, sekojot zinātnieku ieteikumiem, mēs varam pārtraukt sugu izmiršanu un nosargāt dabu – visvairāk tieši mūsu pašu labā.

KO DARĪT PRAKTISKI? DAŽI PIEMĒRI:

Ierīkojiet skolas pagalmā dabiskās zonas, kurās notiek mazāk lapu vākšanas, pļaušanas un citas apsaimniekošanas.

Samaziniet skolas radīto ietekmi uz trim problēmām – tropu mežu izciršanu, klimata pārmaiņām un ūdens piesārņojumu.

Padariet skolu par "brīvu no palmu eļļas" - attiecas arī uz dzimšanas dienu cienastiem un klases vakariem.

Atrodiet un sadarbibā ar pašvaldību apkarojiet invazīvās sugas skolas apkārtnē – sevišķi latvāņus.

BIOLOGISKĀ DAUDZVEIDĪBA UN SKOLA

Ekoskolām ļoti svarīgi izmantot iespēju radīt jauniešiem interesi par dabas vērtībām, lai radītu personisku vēlmi palīdzēt aizsargāt dabu no neapdomīgas rīcības. Bieži vien skolas apkārtnē var atrast dažādas dzīvotnes un ekosistēmas, kas var kalpot par labu pamatu cilvēku un dabas attiecību izzināšanai ārpus klases. Tomēr arī no dabas tālāk esošās skolas šajā materiālā atradīs idejas, kā stāstīt par bioloģisko daudzveidību un tās aizsardzību gan vietējā, gan globālā mērogā.

PAR KO RUNĀT MĀCĪBĀS? DAŽI PIEMĒRI:

Kas ir bioloģiskā daudzveidība? Kāda ir tās nozīme? (1 3 4 8)

Iepazīstiet galvenos iemeslus, kādēļ sugas izmirst. Ko var mainīt savā dzīvesveidā, lai to neveicinātu? (1 3 4 8)

Daudzveidība izzūd 3 iemeslu dēļ: palmu eļļas un lopkopības dēļ izcērt tropu mežus, rodas piesārņojums un pastiprinās klimata pārmaiņas.

Apkopojiet un popularizējiet ikdienas ieradumus, kas neveicina šīs trīs problēmas!

IDEJA PASĀKUMAM

Sarīkojiet publisku pasākumu, lai popularizētu kādu skolas apkārtnē esošu aizsargājamo dabas teritoriju. Uzaiciniet kādu dabas pētnieku kā lektoru, sarīkojiet lietoto kreklu un auduma maisiņu apdrukas darbnīcu ar saukļiem un zīmējumiem, kas aicina lepoties ar šo jūsu reģiona vērtību.

Vairāk informācijas, kā strādāt ar šo tēmu pieejams mājaslapā ej.uz/ekoDaudzveidiba

ĒKOSKOLU ILGTERMIŅĀ MĒRKI BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS JOMĀ:

- Ieinteresēt skolēnus iepazīt un izzināt dabas vērtības dažādos līmeņos
- Iepazīstināt skolēnus ar galvenajiem iemesliem, kādēļ pasaulē izzūd dabas daudzveidība
- Mazināt dzīvesveida ieradumus, kas veicina bioloģiskās daudzveidības izzušanas galvenos iemeslus
- Atrast jaunus veidus, kā izmantot skolas apkārtni dabas vērtību izzināšanā
- Aizsargāt un palielināt bioloģisko daudzveidību skolas apkārtnē, pēc iespējas saglabājot dabiskās dzīvotnes un ieviešot vērtīgus dabas elementus

Ekoskolu uzdevums ir gada laikā tuvoties šo mērķu sasniegšanai izvēlētajā tēmā. Jāturpina arī citās tēmās iesāktais.

- 1 – dabaszinības, 2 – matemātika,
- 3 – svešvalodas, 4 – latviešu valoda,
- 5 – vēsture, 6 – sociālās zinības,
- 7 – informātika, 8 – māksla, 9 – mājturība

Kas ir skolai tuvākā aizsargājamā dabas teritorija? Kādas vērtības tajā sastopamas? (1 3 4 8)

Analizējiet dabisko teritoriju izzušanu līdz ar cilvēku skaita pieaugumu desmit tūkstoš gadu laikā (1 5)

Apskatiet video ar dabisko un cilvēka izmantoto teritoriju izmaiņām pasaulē pēdējo 10 000 gadu laikā (ej.uz/EkoVesturi). Kāda to saikne ar vēstures notikumiem? Kā mums rīkoties nākotnē?

Katru gadu Ekoskolas izvēlas vienu no 10 tēmām kā Gada tēmu. Šai tēmai jāpievērš vairāk uzmanības mācību saturā, jāriko izglītojoši un praktiski pasākumi skolēniem un vecākiem par tās saikni ar vides aizsardzību.

Darbu ar Gada tēmu plāno Ekopadome, izmantojot 7 soļu principu. Ja vēlies iesaistīties, dodies pie skolas Ekopadomes!

